

ŽUPANIJSKO NATJECANJE IZ POVIJESTI

2. SKUPINA: SREDNJI I RANI NOVI VIJEK

ŠKOLSKA GODINA: 2019. / 2020.

UTORAK, 22. rujna 2020.

10:00 – 11:00 sati

ZAPORKA: _____

OIB: _____

BROJ BODOVA:

50	
-----------	--

POSTOTAK RIJEŠENOSTI ISPITA: _____

ČLANOVI PROSUDBENOG POVJERENSTVA:

1. _____
2. _____
3. _____

(mjesto i nadnevak)

NAPUTCI:

1. Imate 60 minuta za rješavanje ispita.
2. Odgovore u ispitu upisujete na za to predviđena mjesta. Ispred svake skupine zadataka nalazi se uputa za njihovo rješavanje. Pozorno ju pročitajte.
3. Ispit pišite plavom ili crnom kemijskom olovkom. Pišite čitko. Nečitki odgovori bodovat će se s 0 bodova.
4. Osobna imena i prezimena te geografska imena pišite izvorno prema udžbenicima odobrenim od MZOS-a u šk. g. 2014./2015.
5. Jednom napisane odgovore nije dopušteno prepravljati
6. Možete koristiti list za koncept tijekom rješavanja ispita. List za koncept predviđen je kao pomoćni list i on se neće bodovati. U omotnici zajedno s ispitom predajete i list za koncept.
7. Želimo Vam mnogo uspjeha!

I. U zadatcima koji slijede samo je jedan odgovor točan. Zaokružite slovo ispred točnoga odgovora

1. Kojeg je franačkog vladara papa Zaharije 751. okrunio za kralja?

- a. Merovej
- b. Karlo Martel
- c. Pipin Mali
- d. Karlo Veliki

1	
---	--

2. U doba kojeg kalifa je Abasidski kalifat doživio vrhunac?

- a. Abdul Abbas
- b. Ibn Haldun
- c. Abu Bekr
- d. Harun al-Rašid

1	
---	--

3. Koji je hrvatski ranosrednjovjekovni vladar pomogao u franačkoj opsadi talijanskog grada Bari?

- a. Trpimir
- b. Domagoj
- c. Zdeslav
- d. Branimir

1	
---	--

4. U kojem je stoljeću smišljeno specifično (regionalno) pismo kojim je pisan dokument na priloženom arheološkom artefaktu?

- a. 8. st.
- b. 9. st.
- c. 11. st.
- d. 12. st.

1	
---	--

5. Kako se naziva dio feudalnog lena koji je vlastelin zadržavao za sebe?

- a. alodij
- b. profit
- c. selište
- d. urbar

1	
---	--

6. Koja je dinastija u 13. stoljeću uspjela obnoviti Bizantsko Carstvo sa sjedištem u Konstantinopolu?

- a. Angel
- b. Komnen
- c. Paleolog
- d. Makedonci

1	
---	--

7. Na području koje današnje države je osnovan dominikanski crkveni red?

- a. Njemačka
- b. Italija
- c. Španjolska
- d. Francuska

1	
---	--

8. Kojem plemićkom rodu pripada vitez prikazan na detalju umjetničkog djela?

- a. Babonić
- b. Gorjanski
- c. Frankapan
- d. Šubić

1	
---	--

9. Koje je godine dubrovačka komuna donijela svoj statut?

- a. 1265.
- b. 1272.
- c. 1312.
- d. 1358.

1	
---	--

II. U sljedećim zadacima povežite međusobno srodne sadržaje. Upišite slovo iz desnog stupca na odgovarajuću crtu ispred navoda na lijevom stupcu. Tri slova (sadržaja) su višak.

10. Navedenim vladarima pridružite događaje.

3	
---	--

1. ____ osnivanje sveučilišta u Pragu
2. ____ Vislički statut
3. ____ crkveni sabor u Konstanzu

- a) Rudolf Habsburški
- b) Karlo IV. Luksemburški
- c) Kazimir III.
- d) Vladislav III. Jagelović
- e) Sigismund Luksemburški
- f) Kazimir IV.

11. Povežite ugarsko-hrvatske vladare i događaje.

3	
---	--

1. ____ rat s Bizantskim Carstvom
2. ____ bitka na rijeci Šajo
3. ____ pobuna sitnog plemstva protiv kralja

- a) Koloman
- b) Emerik
- c) Andrija II.
- d) Andrija III.
- e) Bela III.
- f) Bela IV.

III. U sljedećim zadacima odgovorite na pitanja kratkim odgovorima

1	
---	--

12. Na dvoru kojeg vladara su djelovali Alkuin, Pavao Đakon i Einhart?

1	
---	--

13. Kojim su latinskim pismom, uz karolinu, pisani hrvatski ranosrednjovjekovni spisi?

1	
---	--

14. Navedite ime vladara Bugarske koji je vladao početkom 10. stoljeća?

15. Kako se naziva dio ranosrednjovjekovnog crkvenog namještaja prikazan na slici?

1	
---	--

16. Koje je svjetovno ime osnivača Srpske pravoslavne Crkve?

1	
---	--

17. Navedite ime političkog entiteta čiji je simbol prikazan na slici?

1	
---	--

18. Koji je hrvatski plemić nosio naslov „ban Hrvata i gospodar Bosne“?

1	
---	--

19. Protiv kojeg ugarsko-hrvatskog kralja se borio vitez prikazan na slici?

1	
---	--

20. Navedite ime modruškog biskupa koji je u Rijeci otvorio tiskaru?

1	
---	--

IV. U sljedećim zadacima poredajte kronološki navedene sadržaje. Upišite redne brojeve od 1 (najstariji) do 4 (najmlađi) na praznu crtu ispred navoda u lijevom stupcu.

21. Kronološki poredajte sljedeće događaje iz arapske prošlosti.

2	
---	--

_____ početak osvajanja Pirenejskog poluotoka

_____ stvaranje Kordopskog emirata

_____ bitka kod Poitiersa

_____ Hidžra

22. Kronološki poredajte sljedeće osmanske vladare.

2	
---	--

_____ Bajazid I.

_____ Murat I.

_____ Orhan

_____ Selim I.

23. Kronološki poredajte slobodne kraljevske gradove prema godini dobivanja povlastice.

2	
---	--

_____ Križevci

_____ Virovitica

_____ Samobor

_____ Vukovar

24. Kronološki poredajte sljedeće događaje ih doba vladavine ugarsko-hrvatskog vladara Matije Korvina.

2	
---	--

_____ plemićka urota protiv kraljevske vlasti

_____ osnutak Senjske kapetanije

_____ stvaranje Srebreničke banovine

_____ Osmanlije osvajaju Hercegovinu

V. Sljedeće zadatke riješite uz pomoć povijesnih izvora.

25. Pomoću prikazanog izvora odgovorite na pitanja.

Ivan biskup, sluga slugu Božjih, ljubljenom sinu XXX, kralju Hrvata, i YYY, izvrsnom knezu Humljana, te prepoštovanom i presvetom bratu našem Ivanu, nadbiskupu crkve salonitske i svim podložnim biskupima, nadalje svim županima i svim svećenicima i čitavu narodu koji boravi u Slavoniji i Dalmaciji, predragim našim sinovima.

Božanskom odlukom svemogućeg Boga određeno je da se nama povjeri briga za sve crkve, i to zato da bismo duhovnom vlašću mogli s korijenom iščupati tminu zloće iz svakoga skupa kršćana, osobito iz onih za koje tvrde da su najodabraniji sinovi svete rimske crkve. Ta tko sumnja da su kraljevstva Slavena spomenuta među prvencima apostolske i opće crkve? Od kolijevke su naime majčinim mlijekom primili duševnu hranu apostolske i opće crkve ..., i nauku (crkve) i naobrazbu, i to na onom jeziku na kojem njihova majka apostolska crkva bijaše okrunjena. Zbog toga vas opominjemo, predragi sinovi, neka ljubav prema Bogu gajenjem pravednosti ponovo zasja u vašim srcima, da biste, istjeravši svu mlitavost duše, mogli ugoditi svemogućem Bogu...

a) Navedite ime kralja označenog s XXX u tekstu prikazanog izvora?

1	
---	--

b) Navedite ime kneza označenog s YYY u tekstu prikazanog izvora?

1	
---	--

c) Povodom kojeg događaja je pisano ovo pismo?

1	
---	--

26. Pozorno pročitajte prikazani povijesni izvor i odgovorite na postavljena pitanja.

Kralju Engleske položi račune Kralju nebeskom za svoje kraljevanje. Predaj natrag Djevojci ključeve svih vrijednih gradova koje si osvojio. Nju je sam Bog poslao da vrati kraljevsku krv i spremna je na mir ukoliko joj vi pružite zadovoljštinu. A ta je da morate ispraviti nepravdu i vratiti sve što ste prigrabili.

Kralju Engleske, ako ne postupiš ovako, ja sam zapovjednica vojske i gdje god u Francuskoj budem pronašla tvoje ljude natjerat ću ih da odu iz ove zemlje, htjeli to oni ili ne. A ako ne poslušaju, Djevojka će ih dati pogubiti. Ona dolazi po nalogu Kralja nebeskog da vas, tijelo po tijelo, otjera iz Francuske. Ako ne napustite Francusku, Djevojka vam obećava i uvjerava vas da će sa svojim postrojbama uskliknuti bojni poklič kakav se u Francuskoj nije čuo već tisuću godina. I vjerujte da joj je Kralj nebeski dao toliku moć da nećete moći povrijediti ni nju ni njenu hrabru vojsku.

A vi strijelci, braćo po oružju, i svi ljudi koji ste pod XXX, kažem vam u ime Boga — idite svojim domovima, u svoju zemlju. Ako ne učinite tako, bojte se Djevojke i svega što ćete propatiti. Ne pokušavajte ostati jer vam Bog, Kralj nebeski i sin djevice Marije, nije dao prava na Francusku. ... Ako ne vjerujete što vam Bog i Djevojka pišu, onda ćete se uvjeriti kad vas pronađemo tko je u pravu, Bog ili vi.

- a) Navedite ime Djevojke koja piše pismo engleskom kralju?

1	
---	--

- b) Kako se naziva grad naveden s XXX u tekstu prikazanog izvora?

1	
---	--

- c) Navedite naziv rata o kojem govori prikazani izvor?

1	
---	--

27. Pozorno pročitajte prikazani povijesni izvor i odgovorite na postavljena pitanja.

... A napokon ne želimo skrivati vama (našem) ocu da u zemlji kralja ugarskog, tj. u XXX, preotima, čini se, nemalo krivovjerje maha do te mjere da je sam ban Kulin, zaveden sa svojom ženom i svojom sestrom koja je bila (žena) pokojnoga Miroslava Zahumskoga, i s mnogim rođacima uveo u isto krivovjerje više od deset tisuća kršćana. Kad ih je ugarski kralj, razljućen primorao doći do vas da ih ispitajte, oni su se vratili s izmišljenim pismom govoreći da ste im odobrili (njihov) zakon. Molimo vas dakle da savjetujete ugarskog kralja, da ih istrijebi iz svog kraljevstva kao kukolj iz žita...

- a) Navedite naziv krivovjerja koje se spominje u prikazanom izvoru?

1	
---	--

- b) Tko je autor prikazanog pisma (izvora)?

1	
---	--

- c) Kako se nazivaju pripadnici i sljedbenici krivovjerja o kojem govori prikazani izvor?

1	
---	--

VI. Pozorno pogledajte prikazane povijesne zemljovide i odgovorite na postavljena pitanja.

28. Odgovorite na sljedeća pitanja:

- a) Navedite ime političkog entiteta koji će nastati ujedinjavanjem političkih entiteta označenih brojevima 2 i 3 na karti?

1	
---	--

- b) Navedite ime političkog entiteta označenog brojem 5 na karti?

1	
---	--

- c) Koje godine su utvrđene granice između političkih entiteta označenih s brojevima 1 i 2 na karti?

1	
---	--

29. Odgovorite na sljedeća pitanja:

a) Koji je osmanski vladar osvojio prostore označene slovom A na priloženoj karti?

1	
---	--

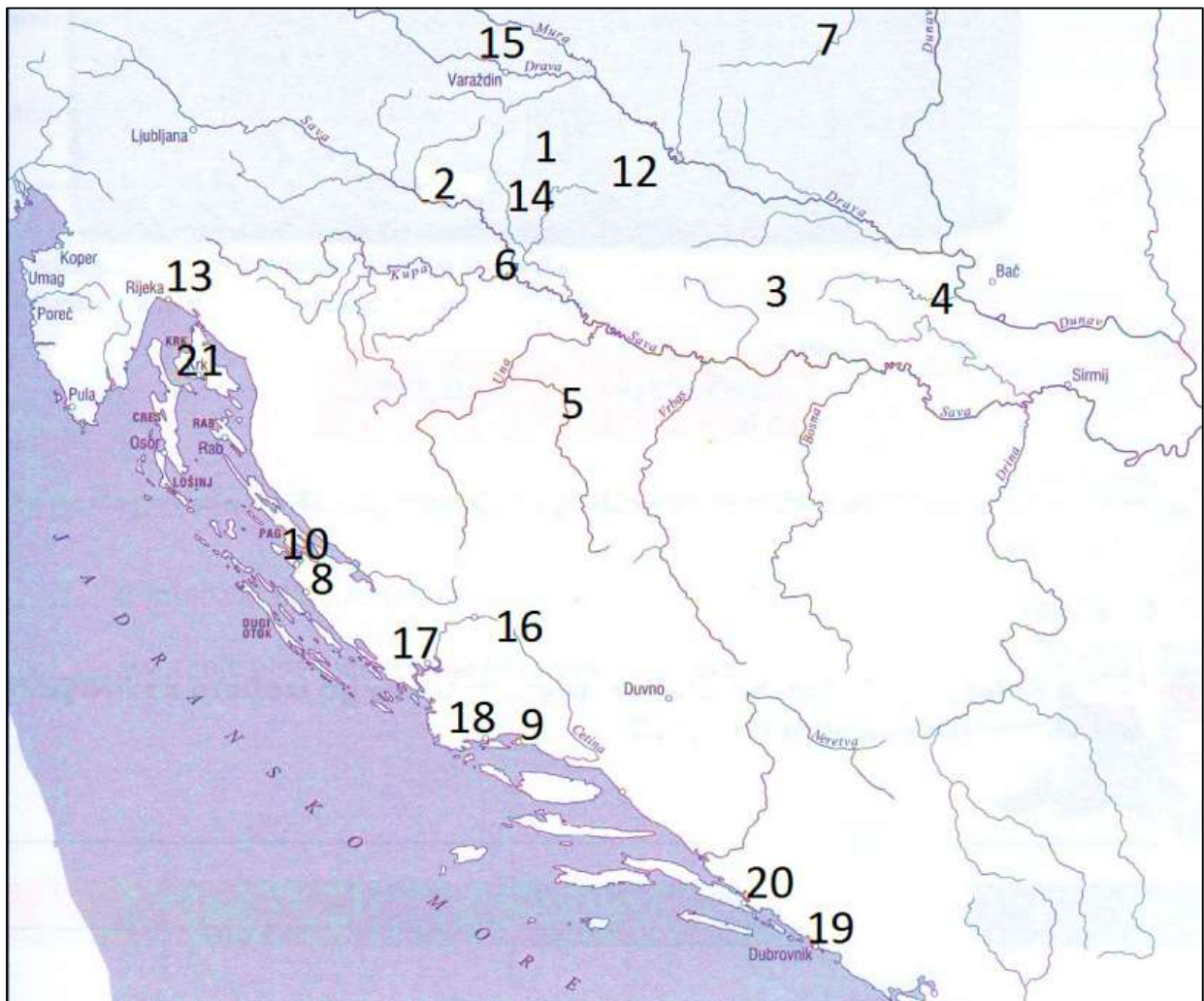
b) Koji je osmanski vladar osvojio grad označen slovom C na priloženoj karti?

1	
---	--

c) Koji je osmanski vladar izgubio bitku kod mjesta označenog slovom D na priloženoj karti?

1	
---	--

30. Odgovorite na sljedeća pitanja:

a) Kojim brojem je označeno mjesto gdje je Ladislav Arpadović osnovao biskupiju na hrvatskom teritoriju?

1	
---	--

b) Kojim brojem je označeno mjesto gdje je Mletačka Republika potpisala mir s ugarsko-hrvatskim kraljem Ludovikom?

1	
---	--

c) Koji je plemićki rod upravljao mjestom označenim brojem 17 na karti?

1	
---	--